

Nº 1/1946.

LAGUTSKOTTETS betänkande Nº 1/1946 med anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, utfärdad den 15 december 1931.

Med anledning av förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet vördsammast framhålla följande:

Då frågan om kodifiering och revidering av kommunallagarna för landskapets vidkommande i slutet av 1920-talet blev aktuell, ansågs det i allmänhet principiellt oriktigt att av skattskyldig kräva skatt på erlagd skatt. För denskull infördes såväl i kommunallagen för landskommunerna i landskapet Åland som i lagen om kommunalförvaltning i Mariehamn stadgande, som vid kommunalbeskattningen medgav rätt till avdrag av alla för tiden utgående direkta skatter. Motsvarande stadganden återfunnos icke i rikets kommunallagar, ej heller hava sådana senare i dem införts.

Att dessa avdrag kunde leda till missförhållanden framstod till en början icke klart, utan man var i allmänhet av den uppfattningen, att landskapets lagstiftning i detta hänseende fyllde alla krav på rättvisa och billighet. Med åren blev det emellertid tydligt, att den lättnad, som skatteavdragen medförde för de skattskyldiga, var missvisande, och efter de ändringar, som lagen om statens inkomst- och förmögenhetsskatt undergått, senast genom lagen den 19 november 1943, måste det oförbehållsamt medgivas, att särskilt avdraget för inkomst- och förmögenhetsskatt leder till uppenbara missförhållanden skattebetalarna emellan. Och i den mån den skattefria gränsen kommer att höjas, komma dessa missförhållanden att framstå ännu klarare, såsom landskapsnämnden i sin framställning påvisar.

Utskottet finner därför den av landskapsnämnden föreslagna lagändringen behövlig och av omständigheterna fullt påkallad. Då emellertid i princip samma anmärkningar kunna göras mot bibehållandet av avdragen för landskapsskatt samt kommunalskatt och kyrkliga utskylder, som framställts beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten, har utskottet ansett att landstinget bör taga steget fullt ut och slopa alla ifrågavarande skatteavdrag.

Landskapsnämnden framhåller i sin framställning, att fråga väckts om avskaffande av alla avdrag vid kommunaltaxeringen och antyder, att detta säkerligen skulle vara ett sätt att göra beskattningen rättvisare ur social synpunkt. Däröfver är utskottet icke helt ense med landskapsnämnden. För att näringsrörelse överhuvudtaget skall kunna drivas, bör avdrag medgivas för alla omkostnader för inkomstens förvärvande och bibehållande ävensom för de utgifter, som icke enbart hava avseende å den skattskyldiges egen fördel, såsom obligatoriska försäkringsavgifter. En beskattning av bruttoin-

komsterna skulle leda till absurditeter.

I syfte att stimulera försäkringsintresset har avdrag medgivits, dock till synnerligen begränsat belopp, för försäkringspremier och andra avgifter, som utbetalats för den skattskyldiges eller hans hustrus eller barns liv-, kapital-, livränte-, olycksfalls- eller sjukförsäkring. Dessa avdrag, som i kommunalbeskattningen få göras till ett visst högsta belopp för varje försäkrad person, hava emellertid enligt samstämmiga uppgifter av personer med erfarenhet av taxeringsarbete, lett till missbruk, i det att skattskyldiga, som i premier icke erlagt ens det till avdrag medgivna högsta beloppet, påyrkat fullt maximiavdrag icke blott för de försäkrade familjemedlemmarna utan även för personer, som alls icke äro försäkrade. I anseende till avdragens bagatellbelopp hava taxeringsnämnderna i de flesta fall icke ansett mödan värt att kontrollera uppgifterna. Med hänsyn här till och då ifrågavarande avdrag för de skattskyldiga äro av mindre betydelse och avsikten med avdragen i lagens nuvarande lydelse måste antas vara förfelad, har utskottet i syfte att förenkla beskattningsförfarandet föreslagit att också dessa avdrag skola slopas. Skulle frågan ordnas på samma sätt som i statsbeskattningen, nämligen att avdrag medgives till kännbart belopp för varje familjemedlem, oberoende av om familjemedlemmen själv är försäkrad eller icke, kunde dessa avdrag hava en viss betydelse såväl för de skattskyldiga som ur social synpunkt.

Hänvisande till ovensagda får utskottet därför utgående från att kommunallagen för landskommunerna undergår motsvarande ändring förordas föreslå,

att landstinget ville antaga nedanstående förslag till

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, utfärdad den 15 december 1931.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting beslutat att 86 § i landskapslagen den 15 december 1931 om kommunalförvaltning i Mariehamn, såant sagda lagrum lyder i landskapslagen den 30 juni 1941, skall hava följande ändrade lydelse:

86 §.

Skattskyldig är berättigad att från sin inkomst avdraga:

- 1) legoavgifter för inom stadens område belägen jord;
- 2) ränta å gäld;
- 3) förlust å skattskyldigs näringsverksamhet, som icke är att hänföra till kapitalförlust;

(uteslutning)

4) obligatorisk försäkringsavgift samt avgifter, som erlagts till arbetslöshetskassor;

5) (uteslutning) avgifter till pensions-, änke- och pupill- samt annan dylik kassa, i vilken det på grund av tjänst eller befattning åligger honom att vara delägare;

6) såsom underhållskostnad för fastighet i ett för allt högst 10 % av den beräknade avkastningen från fastigheten.

Mariehamn den 20 februari 1946.

På lagutskottets vägnar:

Tor Brenning.

Axel Kuffschnoff.

Närvarande i utskottet: vicetalman Brenning, ordförande, landstingsman Herman Mattsson, vicetalman Jansson, landstingsman Påvals och landstingsman Sjöblom.